

ÎNCHEIERE

01 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Agenția Relații Funciare Cadastru,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Institutul Pedologie, Argochimie și Protecție a Solului „N. Dimo” împotriva Agenției Relații Funciare Cadastru privind încasarea prejudiciului material,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2021 prin care s-a respins apelul declarat de Agenția Relații Funciare Cadastru și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 19 decembrie 2017

c o n s t a t ă :

La 16 iunie 2017, Institutul Pedologie, Argochimie și Protecție a Solului „N. Dimo” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Relații Funciare Cadastru solicitând încasarea prejudiciului material în mărime de 300 000 lei.

În motivarea a invocat că la 26 septembrie 2016 Institutul Pedologie, Argochimie și Protecție a Solului „N. Dimo” în calitatea de antreprenor a încheiat cu Agenția Relații Funciare Cadastru contractul de antrepriză cu privire la executarea lucrărilor, evaluarea impactului tehnologiilor conservative de lucrare a solurilor în condiții actuale de producere în com. Ivancea, r-nul Orhei în baza alocațiilor bănești pentru anul 2016 și în conformitate cu hotărârea Guvernului nr.978 din 16 august 2016.

Institutul Pedologie, Argochimie și Protecție a Solului „N. Dimo” și-a executat obligațiunile contractuale în termen și a predat lucrările efectuate conform actului de predare-primire și Registrul nr.1 cu privire la executarea lucrărilor de către Institutul Pedologie, Argochimie și Protecție a Solului „N. Dimo”, semnat de ambele părți.

La 20 decembrie 2016, Institutul Pedologie, Argochimie și Protecție a Solului „N. Dimo” a emis factura br.1846541 în sumă de 100000 lei conform contractului de antrepriză, care a fost semnată și de către Agenția Relații Funciare Cadastru.

La 26 septembrie 2016, Institutul Pedologie, Argochimie și Protecție a Solului „N. Dimo” a încheiat cu Agenția Relații Funciare Cadastru contractul de antrepriză cu privire la executarea lucrărilor, studii pedoameliorare de proiect pentru efectuarea lucrărilor de îmbunătățire funciare în com. Cigârteni, r-nul Ialoveni în limita alocațiilor bănești pentru anul 2016 și în conformitate cu hotărârea Guvernului nr. 978 din 16 august 2016, în temeiul căruia antreprenorul și-a executat integral obligațiunea contractuală asumată până la 16 decembrie 2016 și a predat lucrările efectuate conform actului de predare-primire și Registrului nr.1 cu privire la executarea lucrărilor de către reclamant.

La 20 decembrie 2016, Institutul Pedologie, Argochimie și Protecție a Solului „N. Dimo” a emis factura fiscală nr.1846542 conform contractului de antrepriză nr.28 cu privire la executarea lucrărilor, studii pedoameliorare de proiect pentru efectuarea lucrărilor de îmbunătățire funciare în com. Cigârteni, r-nul Ialoveni care a fost semnată de Agenția Relații Funciare și Cadastru pentru suma de 200000 lei.

Reclamantul a invocat că, Agenția Relații Funciare și Cadastru nu și-a executat obligațiunile contractuale recepționând lucrările efectuate, achitând costul acestora în sumă de 299611,09 lei nu pe contul Institutului Pedologie, Argochimie și Protecție a Solului „N. Dimo”, dar pe contul Ministerului Finanțelor conform ordinului de plată nr.435 din 28 decembrie 2016, fiind indicată destinația plății, subsidii acordate întreprinderilor de stat și municipale nefinanciare, pe când urma să fie indicată destinația plății, pentru lucrările efectuate conform contractelor de antrepriză nr.27, 28 din 26 septembrie 2016. Astfel, suma transferată nu a ajuns pe contul Institutului Pedologie, Argochimie și Protecție a Solului „N. Dimo”.

Institutul Pedologie, Argochimie și Protecție a Solului „N. Dimo” a reiterat că, instituția nu este o întreprindere de stat sau municipală, iar lucrările efectuate conform contractelor de antrepriză nu constituie subsidii acordate ne financiar inclusiv nici achitățile nu constituie plata pentru subsidii.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 19 decembrie 2017, cererea de chemare în judecată depusă de Institutul Pedologie, Argochimie și Protecție a Solului „N. Dimo” a fost admisă.

S-a încasat de la Agenția Relații Funciare și Cadastru în beneficiul Institutului Pedologie, Argochimie și Protecție a Solului „N. Dimo” suma de 300 000 lei cu titlu de prejudiciu material și suma de 9000 lei cu titlu de cheltuieli de plata taxei de stat.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că, plata pentru lucrările efectuate conform contractelor de antrepriză a fost transferată necorespunzător.

Astfel, prin neachitare plății conform contractelor de antrepriză nr.27 și 28 și indicarea incorectă a destinației transferului sumei de bani, de fapt Agenția Relații Funciare și Cadastru nu și-a executat corespunzător obligațiunea contractuală de achitare a costului lucrărilor efectuate de către Institutul Pedologie, Argochimie și Protecție a Solului „N. Dimo”.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe la 08 februarie 2018, Agenția Relații Funciare și Cadastru a declarat apel solicitând, casarea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 19 decembrie 2017 și emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2019 a fost respins apelul declarat de Agenția Relații Funciare și Cadastru și s-a menținut hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 19 decembrie 2017.

La 23 iunie 2021, Agenția Relații Funciare și Cadastru a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2021 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, trimiterea cauzei spre rejudecare.

În motivare a invocat că, la examinarea cauzei instanțele ierarhic inferioare au ignorat argumentele părții pârâte și au aplicat eronat normele de drept material.

Sumele achitate în mărime de 200 000 lei și 100 000 lei fac parte din planul de acțiuni privind implementarea programului de conservare și sporire a fertilității solurilor pentru anii 2014-2016.

Ordinele de plată au fost înaintate spre achitare Trezoreriei Chișinău și astfel a executat obligațiile contractuale.

Recurentul a indicat că, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, pe care instanța le-a considerat constatate au fost aplicate incorect și argumentele instanței de apel precum că prin ordinele de plată nr.435, Agenția a transferat pe contul Ministerului Finanțelor suma de 299 611 lei sunt greșite.

Potrivit ordinului respectiv suma de 299 611 lei a fost înaintată spre achitare Trezoreriei Chișinău la 28 decembrie 2016 și executat conform codului tranzacției nr.101 pe contul destinat plății indicat- Institutului Pedologie, Argochimie și Protecție a Solului „N. Dimo” fapt indicat în contract și facturile fiscale.

La examinarea apelului instanța a interpretat și aplicat în mod eronat art.65 din Legea finanțelor publice și responsabilităților bugetar-fiscale nr.1281/2014.

La caz trebuia să fie aplicate prevederile art.70 alin.(2) din Legea finanțelor publice și responsabilităților bugetar-fiscale nr.1281/2014.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 26 martie 2021.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Recurentul a indicat că decizia motivată a recepționat-o la 06 mai 2021, respectiv, cererea de recurs înregistrată la 23 iunie 2021, este declarată în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 07 iulie 2021, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la 13 iulie 2021, potrivit avizului de recepție (f.d. 82 Vol. II).

La 09 august 2021, Institutul Pedologie, Argochimie și Protecție a Solului „N. Dimo” a depus referință menționând că, atât instanța de fond cât și instanța de apel la examinarea cauzei au aplicat corect legea materială, iar recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

De asemenea a invocat că, recursul este depus peste termenul prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă. A pledat pentru inadmisibilitatea recursului.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național

și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Agenția Relații Funciare Cadastru, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Agenția Relații Funciare Cadastru.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Dumitru Mardari